

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— —	20 l.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzetes egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM

Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)

A fajdteleptésről. (Gyulay Károly.)

Útmutatás első segély nyújtásához az állatorvos megérkezéig szerencsétlenség, vagy hirtelen megbetegedés esetén. (Dr. Kuljevič József.)

Gazdasági tanácsadó: A gyümölcsfák nyári metszése. — Lehullott gyümölcs értékesítése a háztartásban.

Különfélek: Halálozás. — Czimváltoztatás. — Nyugdíjbiztosítások. — A tigris torkában.

Hivatalos közlemények: Az altiszti személyzet és családtagjainak ingyenes orvosi kezelése tárgyában. — A hivatalos működésükben betegség által gátolt tisztviselőknek és altiszteknek a szolgálatból való távolmaradása tárgyában. — Az altiszti létszám újabb megállapítása tárgyában.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Fekete mocsár. (Steukáné-Bapcsányi Vera.)

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Írta: *Tomasovszky Imre*, m. kir. főerdőmérnök.

(Folytatás.)

2. *Az első segélynyújtás teendői.* Az erdőgazdasági üzemi munkálatok körül részint vigyázatlanság, részint a kellő óvórendszabályoknak figyelmen kívüli hagyása s részint egyéb okok folytán különféle balesetek fordulhatnak elő. Minthogy az első segélynyújtás mindenkinek erkölcsi kötelessége, e tekintetben főleg az erdőaltisztnak kell jó példával előljárnia a sokszor nem csekély veszélyességű üzemi munkálatoknál.

Az üzemnél előforduló balesetek vagy egyszerű zúzódások, vagy vérzéssel járó sérülések, vagy végre vérzéssel és töréssel járó sérülések. A két legfontosabb dolog, a mit mint az első segélynyújtóknak tudnunk kell, az, hogy 1. lélekjelenlétünket s nyugalmunkat ne veszítsük el s 2. intézkedjünk, hogy a sérült beteget az orvos mielőbb kezelés alá vegye.

Balesetknél a közel lakó orvost telefon, küldöncz útján rögtön a szerencsétlenség helyére kell hívni; ha pedig célszerűbbnek mutatkoznék s ha az elszerecsétlenül munkás állapota megengedi, úgy a beteget legjobb rözsékből és ágakból összeállított hordágyon, a legnagyobb kimélettel s a betegnek mindennemű rázkódtatása nélkül orvoshoz azonnal elszállíttatni.

Egési sebeket ajánlatos tiszta olajjal vékonyan bekenni addig, a míg az orvos megérkezik. Mindezekre vonatkozólag dr. *Pollermann Artur*nak «Az első segélynyújtás az erdészetnél» című s «Az Erdő» 1908. évfolyamának 275—277. oldalain megjelent értekezése a kellő tudnivalókat megadja. Rendkívül hasznos útmutatásokat kapunk továbbá a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr kiadásában megjelent «Egészségi tanácsadó», (írta dr. *Osváth Albert*. Ara 60 fillér. Kapható *Nagel Ottó* könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Múzeumkörút 2. szám alatt) című munkában.

3. *Tudnivalók a természeti emlékek fenntartásáról s megőrzéséről.* Hazánk természeti emlékekben igen gazdag; ezeknek a természeti emlékeknek a fenntartása s megőrzése a jelenkor feladata. Hazánk különböző vidékein sok olyan történelmi emlék s természeti tárgy* van, a mikhez mondák, regék, népmesék fűződnek. Ezek közül bennünket elsősorban azok az erdők, facsoportok, egyes fák, sziklák, ritkább növésű s alakú fák, barlangok, vizesések, tavak s egyéb természeti látványosságok stb. érdekelnek, a mik az erdőbirtokokon vannak. Sokszor egyik-másik fához fűződik rege, mese. E tekintetben a hársh, szil, tölgy, juhar, dió stb. említendők meg. A történelmi nevezetességű események alkalmából (például jobbagység felszabadítása, királyunk Ő Felségének ezüstmenyegzője alkalmából, néhai Erzsébet királynének emlékezetének megőrzése czéljából stb. elültetett különféle fák, továbbá a természetrajzi, gazdaságtudományi vagy rokon jelentőséggel bíró emlékek stb. mind gondos megőrzésre várnak.

Ha védkerületünkben ilyen természeti tárgyak előfordulnának, igyekezzünk azokat állandó és gondos védelemben részesíteni s a károsításoktól megóvni. A kik a természeti emlékek fenntartásáról bővebben kívánnak tájékozást szerezni, azoknak a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr kiadásában *Kaán Károly*, m. kir. főerdőtanácsos «A természeti emlékek fenntartása» című művet ajánljuk olvasásra. Ezt a könyvet a m. kir. földmivelésügyi miniszterium könyvtára (V., Országház-tér)

* Az adatok *Kaán Károly*: «A természeti emlékek fenntartása» című művéből vették. Szerző.

ingyen küldi meg mindazoknak, a kik levélben vagy levelezőlapon kéri.

4. *Tudnivalók a távbeszélő (telefon) és távírjai szolgálatról.* Az erdőgazdaságoknak belterjesebb vezetése, a faállományok belterjesebb kihasználása, az ezzel kapcsolatos erdei nagyobb üzem, az erdei iparvasutaknak hova-tovább nagyobb mértékben való elterjedése a technika vívmányait, a távbeszélőt- és távírót is igénybe veszi.

A *távbeszélő szolgálatnál* tudnunk kell, hogy a beszélő tölcserbe rendes beszélő hangon (és nem kiabálva) beszéljünk. Mások beszédébe becsengetni vagy beszélni tilos. Villámlás, mennydörgések és zivataros időkben a kapcsolók kiveendők s csak a zivatar teljes elmulta után lehet beszélgetést kezdeni. A telefon berendezésének fenntartásáról, javításáról, nemkülönben az elemek töltéséről az illető szerelők gondoskodnak. Ha nagyobb szélviharok, zivatarok alkalmával a vezeték elszakadna, ezt a telefonoszlopok számainak feltüntetésével (például a vezeték a 235. és 236. számú oszlopok között elszakadt, vagy a 242. számú telefonoszlop kidőlt stb.) azonnal be kell a főnöknek jelenteni, hogy a hiány pótlásáról gondoskodják. A telefonvezeték mellett levő káros faágak levágatása s egyéb hiányok pótlása is mindig bejelentendő.

Főleg tutajozási, úsztatási üzemeknél, erdei iparvasutakon való szállításnál, árvízvédelmi szolgálatnál, gátvizek, elővizek bocsátásánál a telefon alkalmazásának rendkívül fontos a szerepe. Újabb időben, főleg a kincstári erdőgazdaságoknál az erdőgondnokságok irodái az erdőaltiszti lakokkal telefonnal köttetnek össze. Hogy például az üzemi szolgálat különféle feladatai tel-

jesítésénél, erdőégések, balesetek s úteltorlaszolások, árvizek stb. eseteiben minő nagy a telefon haszna, az bizonyításra nem szorul.

5. *A védkerületben kijelölt kísérletek felügyelése.* A védkerületben részint «a m. kir. erdészeti kísérleti állomások», részint az illető erdőgondnok által gyakran tételnek kísérletek és tudományos kutatások az erdőgazdaság körében felmerülő gyakorlati és elméleti kérdésekre vonatkozólag. Legyakrabban gyéritési, tisztítási, csemetenevelési stb. kísérletek végeztetnek. Ha a csemetekertekben, a védkerület egyes részeiben külön kísérleti területek jelöltettek ki, azokat a kellő epségben tartani, valamint a kísérletek keresztülvitelénél s ismétlésénél kellőleg segédkezni, továbbá a kísérletek különböző teendőinél előforduló munkálatoknál felügyelni, az azokra vonatkozó felvételeket eszközölni is az erdőaltiszt kötelességét képezik.

A kísérletekkel kapcsolatos mindennemű munkálat a legnagyobb lelkiismeretet s szorgalmat kívánja.

6. *Turisták, természetbarátok, tudományos vizsgálatokkal foglalkozók vezetésével kapcsolatos teendők.* Egyes erdőterületekben magasabb és szép kilátást nyújtó hegycsúcsok, érdekes növényzetű erdőrészek, különösebb kőzetekkel bíró hegyek, vagy más természeti ritkaságok fordulnak elő.

Érthető tehát, ha az ilyen nevezetességek iránt érdeklődő mindig akad. Ilyen esetekben, nehogy visszaélések keletkezzenek, a legjobb az illetőket az erdőgondnokhoz küldeni. Ha részükre az erdőgondnok a kirándulásokra az engedélyt megadta, kezdetben kísérjük el őket s mutassuk meg nekik az általuk kívánt érdekességeket. Hegyszakadékokra, veszélyes kőgörgöte-

TÁRCZA.

Fekete mocsár.

Irta: *Steukáné-Rapcsányi Vera.*

Sietve kötötte össze a spárgából bogozott hálót a fazék fölött s még besietett a belsőházba, hogy egy fél kenyeret csavarjon a czifra szőttesszélű kendőbe s egyúttal elköszönjön anyjától, kit már hónapok óta ágyhoz kötött fájdalmas izületesúza.

Az anya szeme meglegedetten siklott végig leánya takaros szép alakján s mikor ez föléje hajolt, hogy a beteg feje alatt megigazítsa a párnát, gyöngéden ragadta meg gyermeke kézcsuklóját s így kényszeríté, hogy még pillauatig mellette maradjon.

— Anikó, tudod-e miért járt azelőtt nálunk nagynénéd?

— Nem tudom, anyám, nem voltam idebenn.

— Hát csak azért, mert a szomszédék Gyurija küldte, azt mondja, szülei nagyon szeretnék, ha Szent Mihályra már náluk szegnéd a kenyeret; azt meg hiszen mindenki tudja, milyen jó szívvel van ő hozzád, hátha te

is úgy akarnád, izenjük meg; holnap vasárnap van, mise után eljönnek a kendőért.

— Édesanyám mit izent nekik? — kérde a leány elhalaványodva.

— Óh édes leányom, hát mi egyebet, minthogy eljöhhetnek; de ha Gyuri már annyira köti magát a te szavadhoz is, hát jöjjön el este nagynénéd a feleletédért; jó lesz lelkem, leányom?

Nem áll, mintha a közrendű ember a maga egyszerű voltában nem tudna magán uralkodni, fájdalmát vagy haragját nem tudná fékezni. Az önuralom a nemesebb, az erős lelkek erénye úgy az alacsony, valamint a magasabb műveltségű embereknél egyaránt. A leány is, bár jövő boldogságáról szólt az alku, nyugodtan, szeliden kérde:

— Hiszen tudja, anyám, engem csak Pista vihet el maga mellől, nem leszek másnak a felesége, miért nem üzente ezt meg mindjárt a szomszédéknak?

— Ez annyi lett volna, mintha egészen visszautasítanánk őket. Megmondtam már sokszor neked, Pistát ved ki a fejedből, nem neked való. A fiú derék, jó ember, de Uramisten, micsoda pokoli életed lenne abban a házban! Nem, édes leányom, engedd, hadd tegyen helyetted anyád, ki már többet élt és többet tapasztalt s látta-

gekre, továbbá azon helyekre, a hol a dűvadak fogására kitett csapóvasak, vermek stb. vannak, az illetőket figyelmeztetjük, nehogy szerencsétlenség és baleset forduljon elő. Hasonlóan kellőleg figyelmesek legyünk a m. kir. kataszteri szolgálat köréből, vagy a wieni cs. és kir. katonai földrajzi intézetből az illető vidékek katasteri és katonai térképeinek kibővítése és revidálása czéljából kiküldöttekkel szemben is.

7. *Meteorologiai megfigyelések.* Az erdőaltiszt lakóhelyén berendezett meteorologiai (időjárás adatainak megfigyelésére szervezett) állomások rendszerint *IV.-ed rangúak*, a hol csupán a csapadék méretik rendszeresen. Ezek az ombrometriai vagy csapadékmérő állomások esőmérővel vannak felszerelve. Az ilyen esőmérő: a felfogó edényből, a gyűjtőpalaczkból s végül a gyűjtőpalaczkot magában foglaló tartályból áll. A felfogó edény hengeralakú, felül nyitott s egy tölcser van beforrasztva, melynek alsó vége a gyűjtőpalaczkba nyúlik. A felfogó edény 40 cm magas; felső keresztmetszete $\frac{1}{20}$ m². A gyűjtőpalaczk arra szolgál, hogy a felfogó edénybe hullott légköri csapadékot összegyűjtse. Ennél fogva szükséges, hogy a gyűjtőpalaczk állandóan a tartályban álljon.

Az esőmérőnek kiegészítő része a skálázott mérőhenger. Az esőmérőt lehetőleg szabad helyen kell felállítani.

A csapadékmennyiség (eső, hó, jégeső, dara stb.) rendszerint mindennap reggel 7 órakor mérendő meg s a leolvasott eredményt az előző nap számára kell bevezetni. A havat, jégesőt, darát stb. a mérés előtt olvaszszuk meg. Az észlelt adatok az e czélra szolgáló kimutatásba vezetendők be, a melybe még a szelek iránya is feljegyezhető.

Az észlelésekre a m. kir. meteorologiai intézet megadja a szükséges utasításokat és rendeleteket s a megfigyelések azok pontos betartásával foganatosítandók. Hogy a gondozásunkra bízott meteorologiai műszereket rendben tartozunk tartani, az magától értetődik.

Tájékozásul megjegyezzük, hogy nagyobb rangú állomásokon az összes főbb meteorologiai elemek: a légnyomás, a hőmérséklet, a nedvesség, a csapadék, a felhőzet és a szél is naponként háromszor megfigyeltetnek.

8. *Illetményföldek felügyelete.* Kötelesek vagyunk nemcsak a saját, de az erdőtisztok és erdőaltiszt-társaink, esetleg mások részére használatra kiosztott illetményföldekre is mindenkor felügyelni s azokat a károsításoktól lehetőleg megőrizni. Ilyen esetekben főképen arra ügyeljünk, hogy az illetményföldek kerítései rendben legyenek; ha a kerítésen hiányokat veszünk észre, azt a főnöknek be kell jelenteni, a ki az illető érdekeltekkel közölni fogja a hiányokat. A védkerületben dolgozó fuvarosokat, pásztorokat figyelmeztetni kell az illetményföldeken való legeltetés, károk okozásának stb. törvényes következményeire s ha az illetők kárban éretnének, azokról azonnal jelentést kell tenni; úgyszintén azon kivételes esetekben is, ha az illetményföldeken elemi csapások, árvizek, jégeső, viharok stb. károkat okoztak volna, avagy ha vadkárok lettek volna azokon észlelhetők.

Végül megemlítjük, hogy az illetményül kiosztott földeket az illetményesek a lehetőség szerint az okszerű mezőgazdaság követelményei szerint tartoznak művelni és azok termőképességének biztosítása végett időről-időre kötelesek trágyázni.

hogy a gazdaság és szerelem sem ad boldogságot és megelégedést mindenkor, ha a becsülés hiányzik. Pistának az anyja — nyugodjék haló porában — könnyeivel öntözte minden falat kenyerét, a mit gazdag anyósa házában szájába tett.

— Ismertem jól, magamfajta szegény leány volt, együtt nőttünk fel, s még azután is, fiatal menyecske korában, mikor ő már a gazdag Pálosiak udvarházába került s az én emberem meg csak a cselédjük volt, mivel hogy juhásznak szegődött hozzájuk; mondom, nem átalott hozzám jönni s kipanaszolni magát, mikor már nem birta magába fojtani keserűségét. Haj, édes leányom, átok van minden házasságon, a mit a szülők meg nem áldanak! Hiába szerette az ura, minden oldalról taszítottak egyet rajta, már mint szemére hányták, hogy úgy tolakodott be hozzájuk, nem kérte se apja, se anyja ide; még az utolsó kisbéres is görbe szemmel nézte és semmibe se vette. Talán jól is tette a megfeszített Krisztus, hogy elvette szegény Katit az élők sorából, mikor Pistát a világra hozta.

— Dolgozni akarok, anyám, engedelmes szolgálója leszek apjának s nagynénjét, a ki fölnevelte, úgy tekintem majd, mintha édesanyám lenne; engedelmes és türelmes leszek, muszáj, hogy jók legyenek hozzám.

Oh édesanyám, könnyű lesz nekem tűrni, mikor ott lesz mellettem Pista, segíteni fog nekem!

— Szegény elbolondított leányom, te! Szakasztott így beszélt Kati is, mikor Pista apja, szülei ellenkezése dáczára mégis elvette őt. Hidd el, ő is megtett mindent, hogy Andris szüleit megnyerje, de különösen Andris leánytestvére, ki akkor még otthon volt, s mióta özvegy lett, ismét visszakerült hozzájuk, különösen az agyarkodott ellene a legjobban s bujtatta a többieket is, mindig csak betolakodott koldusivadéknak hívta és csúfot űzött belőle. Azt kérded, hol volt az ura, miért nem tett ez ellen, óh lelkem, nem ismered te még a világot, tett bizony Andris eleget ellene, de hát ő sem volt mindig otthon, aztán férfi csak férfi, nem érti meg, hogy az asszonyoknak mi fáj, hogy a sok apró tűszúrással is ölni lehet; szegény Andris a felesége és anyja közt állt, magad is tudhatod, ezek közt nehéz megosztani az igazságot, azért hát azt mondom: verjed ki Pistát a fejedből, ha nem kér meg apja és büszke nagynénje minden illő tisztességgel: nem engedlek hozzá feleségül.

— — — — —
Úgy tavasz felé, hóolvadáskor valóságos tó formája van, de a nagy melegek után csak imitt-amott csillan ki egy-egy keskeny víz-ér a sás és káka közül, mely a

9. Az ország határán fekvő erdőkben való szolgálati teendők. Minthogy a különféle országok határaitra vonatkozó intézkedések különfélék, az erdei kihágásoknál, a határszolgálati teendőknel stb. a vonatkozó rendeletek s meghagyások értelmében járjunk el. Általános szabályul azt tartjuk be, hogy külföldi alattvalókat az ország határán túl üldözni és az ország határát az üldözés folytatása céljából átlépni sohasem szabad. Ha netalán ilyen esetek mégis előfordulnának, azokról főnökünknek minden egyes alkalommal jelentést kell tenni.

(Folytatása következik.)

A fajdtelepítésről.

Irta: Gyulay Károly.

A dürgő szárnyasok közül a fajd már évszázadok előtt kiváló vadászszakmány volt. Egy XVII. századbeli régi vadászleírás molyette lapjaiból olvasom, hogy a fajd, bár a hegyes tájak lakója, csak olyan vidéket választ tartózkodási helyül, a hol bőséges forrásvizek és mocsarak találhatók; teszi ezt pedig azért, mert a patak csörgedezésében gyönyörködve, egyúttal a közeli mocsarakban férgeket keresgél...

Az ócska lapoknak részben igazuk van; csak hogy a mocsarak tekintetében, olyan magasabb tájakon, hol a fajd otthont tart, a mocsarakat inkább csak olyan vízenyős területeknek vehetjük, a melyek a fajdok létfeltételeire valamivel kedvezőbbek. A mi pedig a csergedező patakokat illeti, azokat bizonyára a fajd is csak úgy kedveli, mint a nagy természetnek ivóvízre ráutal bármely egyéb szárnyasféléje.

Ha még hozzáteszszük, hogy életmódjuknak a zavar-

talán hegyvidékek olyan rengetegei a leginkább megfelelők, a hol a kultúra nem zakatol, körülbelül tisztában vagyunk azokkal a helyekkel, hol a fajd létfeltételei biztosíthatók.

A siketfajd igazi őshazája a Skandináv-félsziget és az azzal szomszédos finn föld, az úgynevezett Ezertó országa. De a szomszéd osztrák vadász is magának szeretné biztosítani a fajdok őshazáját. Igaz, az Alpok egyes vidékein kétségtelenül nagyobb számban fordul elő, mint Kárpátjainkban. Lehetséges, hogy a Kárpátok nem nyújtják neki mindazokat a kedvező létfeltételeket, a melyek közt zavartalan fenmaradását olyanira is biztosíthatja, mint az Alpok jellegzetes vidékei sorából a bajor és a stájerföld.

Az Északamerikai Egyesült-Államok, nagy fáradság és áldozatok árán, évek óta arra törekedtek, hogy megcsappant s egykor világhírű vadászterületeik régi hírnevét visszaállítsák. Ebbeli igyekezetükben dicséretesen kiterjeszkedtek a fajdállomány gyarapítására is s e célból évek során át Norvégiából nagyobb mennyiségű fajdot telepítettek az Uniónak Norvégia klimatikus viszonyaival leginkább egyező vidékeire. Az első kísérletek csekélyebb eredményétől eltekintve, kitartó fáradozásukat kielégítő siker koronázta. A kivített utóbb a skandináv államok vadóvása szigorúan korlátozta.

A Skandináv-félsziget mindazon területei, a hol a jávorszarvas jól érzi magát, egyben a fajdok otthonának is tekinthetők. E helyek legtöbbszörre alig megközelíthető sűrűségek, a hol egy-egy favágón és odavetődő vadászemberen kívül más alig fordul meg.

A mennyiben a fajdnak ilyen helyeket akár északi, akár pedig délkeleti Kárpátjainkban nyújtani képesek

falu alatt nagy darabon ellepi a szűk völgyet: ezt az ingoványos helyet köznyelven «Fekete mocsár»-nak nevezik.

Túlhan a lankás domboldalban kövér szántók és legelők terjednek. Arrafelé vette útját a leány. Egyenes irányba véve nincs messze, de a Fekete mocsár megkerülése mégis sok időbe került. A nap már leáldozóban volt, midőn végre a leány fölért a bátyjához, ki apja halála óta a gazdag Pálosi András juhait legeltette. Gyorsan elébe tette a magával hozott vacsorát, egy ideig elbeszélgetett vele s mikor ez jóllakott, ismét visszaindult a vízmosásos mély gyalogösvényen. A domb aljában Pistával találkozott, ki már várakozni látszott reá.

A legény vidáman sietett elibe s szokás szerint dévajkodva át akarta karolni, hogy egy csattanós csókot nyomhasson ajkára, de a leány ez egyszer kedvetlenül félre tolta magától s erőltetve szólt:

— Hadd el, Pista, nem azért jöttem én most.

— Nem-e?!... Tyuh, az áldóját, de rátartós lettél tegnap óta! Aztán mi bajod, hogy még a szemembe sem akarsz nézni? S fölemelte a leány állát, hogy ez kénytelen legyen rá nézni.

— Anyám eltiltott téled és... és... — hebegte a leány zavartan, lesütött szemekkel.

— Úgy? Hát aztán mi kifogása van anyádnak ellenem?

— Ellened semmi, de azt mondja, szegény leány vagyok, apád, de különösen nagynénéd nem jó szemmel néznék, ha te engem elvinnél.

— Ne törődj te ezzel, ez az én gondom.

— Nem, Pista, akármilyen nebezemre esik, igazat kell adnom anyámnak. Jobb, ha ezután kerüljük egymást.

— Úgy, hát te is jobbnak találod? Most már csak azt szeretném tudni, miért bolondítottál annyi ideig, miért járattál magad után, mikor más kellett neked?

— Pista!

— No, csak ne tetesd magad még most is, azt hiszed nem tudom, hogy a szomszédok Gyurija már rég reád vetette a szemét s el szeretne kendőzni?

— Tudom, de nem sokat gondolok vele, mert ha a te feleséged nem lehetek, másé sem leszek. És most áldjon meg az Isten, haza kell mennem, mert anyám megint rosszabbul van és senki sincs mellette. — Elfordult, hogy a legény ne lássa lepergő könnyeit.

De ezt mintha kicsérélték volna, homloka kisimult s boldogan kapott a távozó leány karja után.

— Anikó, mondsza, igazat beszéltél?

vagyunk, fenmaradásukról, sőt gyarapodásukról e helyeken is biztosak lehetünk.

Északamerika példája oly nagy figyelmet keltett, hogy a vadtenyésztéssel és vadtelepítéssel foglalkozó államok közül újabban Németország és Franciaország is kísérleteket tesznek. Németország egyes vidékein, klimatikus szempontból véve, alighanem több eredményt fognak elérni, mint Franciaországban, bár ott főként a tengermelléki Alpok s az északi Pyrenék elhagyottabb vidékein akad még elegendő alkalmas terület a fajd betelepítés számára is.

Általában az állítólag pusztulásnak indulni látszó fajdról újabb időben örvendetesen megállapítható, hogy főként egyes szakavatott telepítések állománya, a meszszenenő gondozás következtében, legalább is számbeli visszaesést alig mutatott.

A fajdok létföltételeinek körei hazánkban, a multakhoz képest, annyiban kedvezőbbek, hogy a különféle ragadozók rendszeresebb pusztítása következtében zavartalanabb fejlődést és nyugalmat vagyunk képesek nekik is biztosítani. Hogy hazánkban a fajdféle évszázadok alatt oly igen leolvadt, annak oka nem annyira a vadászokban kereshető, hiszen ezek a nehezebben hozzáférhető kisebb vadat régebben mellőzésben is részesítették, hanem inkább abban a körülményben, hogy régebben a ragadozókkal, a farkas és a medve kivételével, nálunk vajmi keveset törődtek.

Egymással összefüggő óriási erdőségek, a fajdok előnyös tartózkodási helyei: ilyeneket pedig ma már feles számban nyújtanak nekik a Kárpátok. Sőt a hol zavartalan létet biztosíthatunk úgy a siket-, mint a nyirfajdnak, sőt a rokon császarmadárnak síkföldön is, vagy

legalább hullámos-dombos vidékek területein, úgy meg fognak honosodni ott is, a hol egyebekben a zavartalan lét mellett mindazt feltalálják, a mikre életmódjuknál fogva szükségük van, t. i. üde vizet, különböző bogyonműeket és nagyobb kiterjedésű erdőségeket. Ezek az erdőségek semmi esetre se nélkülözhetik a törpebb fanemeket s a bogyókat termő bozótosokat, minő elsősorban a boróka; a nem magas röptű szárnyas, dürgő fától eltekintve, csakis ilyenek körül fogja magát igazi elemében érezni.

Dürgéséhez alkalmas fákat bizonyára minden erdőben találhat; s ha egyszer hozzá szokott a helyhez, sem maga, sem utónemzedéke onnan egykönnyen távozni nem fog. A fajd az egyszer megszokott helyeket csak akkor hagyja oda, ha kedvencz fái és erdeje irtás alá kerülnek; bár volt rá eset, hogy kiirtott erdő felsarjadzásával a fajd évek multán megint vissza-visszatért egykori kedvencz helyeihez.

A fajdokról tárgyaló szakmunkák legtöbbje dürgőhelyül leginkább a fenyőfát említi. A fanem bizonyára közömbös a dürgőre nézve; a fajd szívesen megállapodik egyéb neki alkalmas fanem, kivált tölgyek mellett is. Persze őshazájában Norvégiában vagy az Alpok magas régióiban, nem lévén más, mint tülevelű, ezekkel is beéri. Nem egy példa igazolja, hogy vegyes fanemek olyan területein, a hol tülevelűek mellett lombfák is díszlenek, dürgés szakában a fajdkakas felváltva fenyőt, tölgy vagy egyéb ágat szemelt ki magának. E kérdésnél határozott megállapodásokról szólni alig lehet. Nem annyira a fanem tehát, mint inkább az alkalmas faágak s a megfelelő környezet zavartalan nyugalma az irányadók.

A leány csodálkozva emelte rá könnyben úszó szemeit:

— Hát olyannak ismersz, a ki nem beszél igazat?

— Nem, persze hogy nem, nem is úgy értettem, de úgy megijesztettél az előbb, hogy azt sem tudom, mit beszélek.

— Engedd el a kezemet, Pista, otthon vár az anyám.

— Rögvest, lelkem, csak előbb mondd meg, mit is főzöl holnap délire? — Ezeket mondva a legény, rejtelmesen mosolyogva pödörgette hetyke bajuszát.

— Miért kérded, minek neked ezt tudni?

— No csak azért mondom, hogy jó legyen ám, mert hogy szeretném, hogy apámnak tessék a főztőd.

— Látod, már megint mókázol, — szolt a leány szemrehányó hangon.

— Biz' Isten, hogy nem.

— De hát az apád, a nagynénéd?

— Ejh, azért vagyok talán apámnak egyetlen fia, hogy ennyit keresztül vigyek, ha nagyon akarom. És hát én nagyon akarom. Előbb nehezen ment, nem is az apám, hanem a nagynéném miatt, de hogy megfenyegettem az apámat, hogy itthagynom minden gazdagságával együtt s visszamegyek katonának, hát megijedt az öreg, jól tudja, hogy ebben nem tréfálok, meg is te-

szem, ha nagyon ellenkezik velem. Vagy szívesen fogadják a feleségemet, vagy engem sem látnak. Mikor aztán nagynéném siránkozni próbált s fenyegette apámat, hogy veled egy házban nem marad, apám méregbe jött, sok régi dolgot hánytak egymás szemére Istenben boldogult anyám életéből. Soha sem hallottam apám szájából ilyen kemény és keserű szavakat; a vége pedig az lett, hogy apám kereken kijelentette nagynénémnek, mivel hogy most úgy is új asszony jön a házba, reá nincs szüksége s vissza mehet boldogult urától reá maradt házába lakni és pedig már a jövő héten, holnap pedig apámmal együtt mise után hozzátok megyek, hogy megkérdezzük anyádtól, jó lesz-e így?

Az ég tudná mi mondani valójuk volt még anyi, mire észrevették magukat, a nap már rég eltűnt a szemhatárról és sűrű homály takarta a Fekete mocsarat és a dombokat.

A leány riadtan bontakozott ki a legény ölelő karjaiból.

— Jézusom! Mit szol majd anyám, sötét éjszaka lesz, mire haza érkezem. — Még egy búcsúcsókot váltottak s a leány gyors lépésekkel sietett tova. A legény még egy ideig szeméivel kísérte a tova siető alakot, míg a homály eltakarta, aztán ellenkező irányba a ta-

Európa egyes helyein keltés útján is próbálkoztak czélt érni. A kísérletek, habár a mesterséges keltés mai tökéletessége mellett a kikelt csibék mennyisége szerfölött kedvező százalék számok mutatott, beváltaknak nem mondhatók, miután csibe korában az állomány majdnem egészen elpusztult. Az Északamerikai Egyesült-Államok is csak teljesen kifejlett szárnyaspéldányok meghonosításával tudott bizonyos eredményt felmutatni.

Az áttelepítésre szánt szárnyas, a helyszínén szabadon bocsátva, soha azon a ponton, a hol a szabadságát visszakapta, tanyát ütni nem fog; bizonyára ösztönyszerűleg kerüli e helyet s inkább távolabb eső pontokra húzódik s maga keresi ki azokat a tájakat, a melyek neki legalkalmasabbak.

Ha hazánk bármely uradalma a telepítés kísérleteivel eredményt kíván felmutatni, a fajok kedvező létfeltételeinek tanulmányozására alapos gondot kell fordítania. Sajnos, a Skandináv-államokban, melyek pedig fajdban erőteljes anyagot szolgáltatnak, alkalmasabbakat talán, mint az Alpok egyes vidékei, ma az állomány megcsappanása következtében a kivitel szigorú tilalom alatt áll, úgy hogy az Egyesült-Államok is, az utóbbi időben csak kétszeres költséggel voltak képesek egy-egy szállítmányt kerülő utakon onnan beszerezni.

Utmutatás első segély nyújtásához az állatorvos megérkezéig szerencsétlenség vagy hirtelen megbetegedés esetén.

(Folytatás.)

Idegen testek a bázrsingban: Ha az idegen test, (répa, burgonya stb.) a bázrsing nyaki részében akad

nya felé indult. A leánynak hirtelen eszébe jutott, hogy itt valahol egy gyalogút vezet az ingoványon keresztül egyenesen a falu alá. Emlékezett, hogy egy halálfej-formájú kő jelzi, a hol be kell fordulni a süppedékes, tözegecs mocsárra. Egy ideig sietve haladt a mocsár mentén. Követ látott eleget, egy kis képzelődéssel bármelyiket halálfej-formájúnak lehetett nézni, hisz este minden kő egyforma. Végre az egyik különösen annak látszott s a leány bátran neki vágott a mocsárnak.

Könnyű léptei alatt csak imitt-amott buggyant fel a víz; már jó darabon haladt, libegő alakja már csak homályosan látszott a sötétben, midőn egyszerre úgy érezte, a talaj megmozdult alatta s ragadja magával a mélybe. A leány rémülten megállott, de vesztére; testének súlya alatt lábai besülyedtek a tapadó iszapba, már a bokáin felül benne volt. Vissza akart fordulni, de bármerre lépett, mind mélyebbre sülyedt, körülötte forrott, bugyborékoló a talajból előtóduló bűzös víz; közvetlenül előtte, a mennyire ellátott, mérges vízi növények felszinen úszó levelei és virágai látszóttak a homályban.

Fehér köd emelkedett a mocsárból s lassan betöltötte az egész légűrt fölötte. A leány még utolsó erőlködéssel segítségért kiáltott, de hangja gyöngén elhalt

meg, hüvelykujjunkkal próbáljuk felnyomni a szájjüregbe vagy szétzúzni, ha ez nem sikerül, többször olajat tölünk a beteg szájába s újra megpróbáljuk a most már sikamlós úton feltolni az idegen testet. Ha ez is sikertelen marad, úgy az állat előrészt magasra állítjuk, fejét előre nyújtjuk s a beolajozott bázrsingszondával óvatosan letoljuk a megrekedt falatot a gyomorba. Ha felfuvódás áll be, akkor úgy bánunk az állattal, mint az a felfuvódásnál részletesen le van írva.

A szemben: Feltétlen nyugalom. 3 %-os borsavoldatba mártott gaze-darabot gyengén a szemre nyomogatunk, a kitóduló borsavoldat az idegen testet kimossa.

Lőtt sebek: Megkeressük a löcsatorna mindkét nyílását és fertőtlenítő folyadékkal kifecskendezzük. A löveg eltávolítása és a további kezelés az állatorvos dolga.

Marószerek okozta sebészek: Sav okozta sebeket bőséges szódavízzel, lüg okozta sebeket bőséges, de gyenge ecetes vízzel mosogatjuk.

Méhelőcsés. Az előesett részt tiszta 1 %-os timsósvízbe mártott lepedőbe csavarjuk. Ha az állat áll, hátulja alá magasan almozunk, ha fekszik, akkor hátsó lábainak csüdjét rongyokkal körülcavargatjuk, aztán kötelet hurkolunk rá és az állat farát legalább is olyan magasra emeljük, hogy nemző részei legalább is 40 cm.-re legyenek a talajtól és azután nyugodtan bevárjuk az állatorvost.

Ha az állatorvos nagyon távol lakik és nem remélhetjük, hogy rövidesen megérkezhetik, akkor az üszkösödés megelőzése czéljából magunknak kell a visszahelyezést megpróbálni. E czélból a magzatburkokat óvatosan tiszta kézzel leválasztjuk, ha vérzés áll be, a méhet leöntjük hideg, timsósvízzel. (1 liter vízre 50

a nagy távolban. Érezte, hogy lábai mind mélyebben furódnak a lágy tözegbe s mint húzza valami egyre lejjebb és lejjebb... Tudta, hogy veszve van, már nem bírja magát sokáig a felszinen tartani. Az elkerülhetetlen rettenetes vég tudata megbénította egész testét és valami jótékony ködfátyolt vont megpattanásig zakatóló agyára. E ködfátyolon keresztül egyszerre úgy érezte, otthon van, barátnői esküvőre öltöztetik s a kapu előtt ott toporzékolnak Pista apjának ékes selyemkendőkkel feldíszített fehér lovai, hogy őt az esküvőjére vigyék. Már hallja a templomból az orgona bűgását s a pap várja az oltárnál és mikor oda akarja nyujtani a kezét Pistának, a kéz ködbe vész és bármint erőlködik, nem tudja megragadni s aztán fájdalmas, keserű sírásra fakad...

Mélyen benn, a Fekete mocsár közepén minden csendes lett, az utolsó bugyborék is elsimult, távol a nyugati ég peremén egy fényes kis csillag lefutott az égről s a faluban «Ave Mária»-ra harangoznak...

Másnap egy csapat ember csákyákkal kutatta át az ingovány titokzatos mélyét, de ez néma maradt; a Fekete mocsár nem szokta visszaadni zsákmányát...

gramm timsót számítunk.) Aztán a magzatburok foszlányaitól teljesen megtisztított méhet behintjük porrá tört *nyers* timsóval és óvatosan visszahelyezzük. Végül irrigator segélyével mintegy tiz liternyi timsós vizet bocsájtunk a méhbe, a befutó víz minden esetleges betüremlést kiegyenlít.

Metszett, szúrt és szakított sebek: A sebeket fertőtlenítő folyadékkal kimossuk és bekötjük. Ha nem lehet kötést alkalmazni, tennophennal behintjük, collodiummal bevonjuk.

Nyelvseb: A száját kimossuk 1:60 hyperololdattal, (1 gramm hyperol 60 gramm vízben feloldva.)

Pártatiprás. A szórt lenyírjuk, a sebet fertőtlenítjük és burow-oldattal borogatjuk.

Rovarcspés: A rovarcsípést burow-oldattal borogatjuk.

Sebek kimosása és fertőtlenítése: Mielőtt a sebhez nyúlnánk, mossuk meg kezeinket alaposan, először szappanos vízben, kefével, aztán fertőtlenítő folyadékban (1/2 %-os lisoklor vagy 50 % alkohol). Azután öntsünk a genyecsésébe tiszta, használatlan 1/2 %-os lisoklor oldatot, mártsunk bele gaze-darabkát, vatta csomót, vagy ilyenek hiányában tiszta vászon rongyocskát és mossuk meg jól a seb környékét, aztán új fertőtlenítő folyadékkal és vattával, vagy gazeval a sebet. A tiszta fertőtlenített sebet kötözzük be. Ha kötést nem lehet alkalmazni, akkor hintsük be a sebet a porfuvó segélyével tannophennal és collodiumba áztatott gaze- vagy vatta-csomóval ragaszszuk le, hogy a fertőzésnek útját álljuk. Aztán gondoskodjunk róla, hogy az állatorvos megérkeztéig az állat nyugalmát senki és semmi se zavarja.

Sérvek: Az állatorvos megérkeztéig az előtüremkedett részeket lapos tenyérral lassan visszanyomjuk és vagy széles hevederrel rögzítjük, vagy összehajtogatott lepedővel kötjük át szorosan az állat törzsét, de úgy, hogy a visszahelyezett sérv ki ne bujhasson újra.

Szarutörés: Az esetleges szilánkokat eltávolítjuk, a sebet fertőtlenítő folyadékkal kimossuk, ha nagyon erősen vérzik, vaskloridvattát helyezünk rá és nyolczas (∞) « 8 »-as alakban bekötjük. Állatorvost minden esetre hívunk, mert mélyre ható sebzés esetén könnyen agyhártyagyulladás vagy vérzés állhat be. Nyugalom.

Szegbehágás és megnyílalás. A patkót levesszük, a sebet vérzeni hagyjuk egy ideig. Aztán fertőtlenítő folyadékkal jól kimossuk. Tannophennal beporozzuk és bekötjük.

Szemgolyó-előesés: Háromszázalékos bórsavoldatba mártott vatta-csomóval gyöngéd, lassú nyomással visszahelyezzük a szemgolyót és kötéssel rögzítjük.

Szemhéjsebzés: A sebet kimossuk 3 %-os bórsav-oldattal és bekötjük. Nagyobb állatok fejét kikötjük, kisebb állatokra erős nyakörvet adunk, hogy a kötést le ne dörzsölhessék.

Szerszámtörés, nyeregtrörés és martörés: A beteg állatot pihentetni hagyjuk, a feltört sebet gondosan kimossuk, fertőtlenítjük, tannophennal behintjük. A seb körüli zúzódott részeket burow-oldattal borogatjuk.

A tannophén nem oldódik vízben, azért a tannophénnal beporozott részekre közvetlenül ráragkhatjuk a borogatást.

Vérzések csillapítása. Kisfokú vérzéseknél elég a seb fertőtlenítése és behintése tannophennal, erős vérzésnél vaskloridvattát helyezünk a sebre és kötést alkalmazunk rá. Szünni nem akaró erős vérzésnél könnyedén megérintjük a verző felületet tüzes vassal, vagy lobogó, forró vízbe mártott gaze-t helyezünk rá.

A) *Tüdővérzés.* Tünete: Világos, piros, habos vér ömlése a szájból vagy orrból. A beteget lefektetjük és mellére hideg borogatást rakunk.

B) *Gyomorvérzés.* Tünete: A szájból sötétpiros, savanyuszagú, esetleg gyomortartalommal kevert vér ömlik. A beteg hasára hideg borogatást rakunk; az állat elé hideg vagy jeges vizet teszünk, hogy tetszése szerint ihasson.

C) *Ivarszervek vérzése.* Rendszerint elvetelés után áll be. Hideg borogatást rakunk az állat hasára.

D) *Belső vérzések:* Rendszerint súlyos jellegű eröművi behatások következményei. Tünetei, hogy a bal eset után az állat feltünően gyengül és látható nyálkahártyái elfehérednek. Az állatorvos megérkeztéig hideg borogatást adunk az állat egész törzsére. A borogatásokat negyedóránként vagy tizpercenként változtatjuk.

E) *Orrvérzés:* Hideg borogatást rakunk az állat homlokára és orrára és nyugodtan hagyjuk. Ha a vérzés nem szünne meg, akkor vattából gömbölyű dugaszt készítenk és azzal bedugaszoljuk az állat orrlíkat. Mintegy két óra múlva kivehetjük a dugaszt. A lónak azonban csakis egyik orrlíkat szabad bedugaszolni s csak akkor lehet a másikat is betömni, ha az elsőből már kivettük a tampont. A ló ugyanis száján keresztül nem tud lélegzetet venni s ha egyszerre betömjük mindkét orrlíkat, menthetetlenül megfullad.

Villámcsapás: Böven almozunk. A beteget gyakran forgatjuk egyik oldaláról a másikra. Fejét megtámasztjuk. Hideg vizes ruhával borogatjuk. Testét csutakoljuk és kámforszeszszel dörzsölgetjük. Mesterséges légzés.

Zúzódások: Fertőtlenítő folyadékkal lemossuk a zúzódott részeket és burow-oldattal borogatjuk.

(Folytatása következik.)

Dr. Kukuljevič József.

Gazdasági tanácsadó.

A gyümölcsfák nyári metszése. Minden gyümölcs-termelő tudja azt, hogy mily nehéz dolog a gyümölcs-fákat úgy metszeni, hogy azok megfelelő termőképessége állandóan biztosítható legyen. Az állandó termés elérésére ezernyi ezer tanácsot eresztettek már szélnek avatatlanok és szakemberek, úgy annyira, hogy még a gyakorlott és tapasztalt gyümölcs-termelő sem képes a sok jó tanácsból kiokosodni s abból a követendő helyes és célravezető eljárást kiválasztani. Az «Obstmarkt» gyümölcsészeti szaklap erre nézve azzal a jól bevált tanácsal szolgál, hogy leghelyesebb megmaradni a régi alapelv mellett, miszerint a gyümölcsöt lehető-

leg az erősebb ágakhoz közel neveljük. Ezen elvből kiindulva kell különösen az alakfákat metszeni. Még francia metszésnek is nevezik ezt az eljárást, mivel Franciaországban általánosan el van terjedve. Haszna leginkább abban rejlik, hogy a gyümölcs a fejlődéséhez szükséges nedvet így közvetlenebbül kapja — és hogy az időjárás sem hat úgy az erősebb ágakon termő gyümölcsre. Ismeretes, hogy a csontárok gyümölcssei csakis a fiatal, leginkább éves hajtásokon teremnek; azért különösen ezen gyümölcsféléknél mindig az egy éves hajtásokat kell visszametszeni. Idősebb ágak rendszeren önmaguktól száradnak el, a mit elkerülni csakis a leirt módon lehet — tudva azt, hogy a száraz ág kártékonyan befolyásolja a nedváramlást. A metszés teljesítésénél a fa fejlődése és a talajviszonyok is figyelembe veendőek, mivel sovány talajban a termést nem lehet erőltetni.

Lehullott gyümölcs értékesítése a háztartásban. Augusztustól kezdve tovább, kivált az almák szolgáltatnak jó anyagot gyümölcsszörp, illetőleg gyümölcskocsonya (Gelee) készítéshez.

A lehullott almákat összeszedi az ember, megmossa, férges, rothadt részeit kivágja s lehetőleg csak ép mázu vasedényben tűz fölé helyezi annyi vízben, a mennyi majdnem ellepi.

Mikor az alma teljesen átfőtt, lágy, beönti az ember egy tiszta vászonzsákba, azt felakasztja, légyűjtő edényt tesz alá s lecsorgattatja mindaddig, míg csepeg. A gyűjtőedényben már most le kell üllepíteni a nyert levét s a tisztáját így megnyervén, hozzá kell adni $\frac{1}{3}$ -ad mennyiségű fehérzucker-por-t s fel kell tenni megint a tűzre. Ott folytonos kevergetés és a keletkező hab eltávolítása közben el kell főzni lassan, sűrű szörpszerűvé. Mérsékelt tüzelés esetén — a mi indokolt — ez a besűrűsítés eltart 1— $1\frac{1}{2}$ óráig. Ha az így készült sűrű szörp egy cseppje tányérra véve odaragad, le nem folyik, úgy a gelee beföttes üvegekbe vagy cserépedényekbe átönthető s hólyaggal vagy pergamenpapírral elzártan romlás nélkül hosszasan eltartható.

Különfélék.

Halálozás. Egervári *Egerváry Gyula*, m. kir. országos vadászati felügyelő, a Vadász-Lap szerkesztője és tulajdonosa, az Országos Magyar Vadászati Védegylet titkára, július 22-én éjjel elhunyt.

Egerváry Gyula több mint 30 esztendőn át ritka egyéni tudással szolgálta a vadászati szakirodalmat. Az 1880-ban alapított Vadász-Lapnak első számától kezdve szerkesztője, 1890-től felelős szerkesztője, utóbb tulajdonosa is volt, s számtalan közérdekű cikket és értekezést írt e lapba. 1880 óta szerkesztette a Vadászok Zsebnaptárát is. Becses munkálata a «Vadászati ügyekben hozott kormányrendeletek, felsőbirósági döntvények és határozatok gyűjteménye» című mű, melynek negyedik bővített kiadása két kötetben 1893-ban jelent meg

a könyvpiacon. E művében szakszerű fejtegetésekkel kíséri a felsőbb bíróságok döntvényeit s itt mutatta be igazán a vadászati ügyekben való jártasságát és szakismereteit.

Egerváry Gyula elhunytával a magyar vadászati szakirodalmat igazi nagy veszteség érte. A gyászoló családnak az ország minden részéből számosan fejezték ki részvétüket, a kiknek élén *József* főherceg, főudvarmesteri hivatala útján, a következő részvétáviratot intézte az elhunyt özvegyéhez: «József főherceg úr ő fensége mélyen meghatva értesült Egerváry Gyula országos vadászati felügyelő elhunytáról és nagyságodnak legőszintébb részvétét kifejezni méltóztatott. Gróf Szápáry főudvarmester.»

Czímváltoztatás. Miként lapunkban már megemlékeztünk, az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár eddigi czíme, az 1913. évi július hó 3-án életbe lépett 1913. évi XX. t.-cz. alapján «Országos Gazdasági Munkáspénztár»-ra változtatott.

Nyugdíjbiztosítások. Az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál a következő nyugdíjbiztosítások eszközöltettek: Régi biztosításukból az új és előnyösebb nyugdíjsoportba átíratlak: Kovács János, Takács István, Kárász Gyula és Novák György, a gróf Nádasdy-féle hitbizományi uradalom erdőerei és Radák Antal m. kir. erdőőr. Mint új tagok felvételtek: Mikula Pál Sáros vármegyei hatósági erdőőr, Rác János uradalmi erdőőr és Gajanecz János erdőőr.

A tigris torkában. Borzalmas vadászkalandot élt át egy angol gyarmati tiszt, Pemberton kapitány, a ki Hátsó-India egyik előretolt katonai őrtelépén állomásozik. Vadászaton voltak s a társaság éppen falatozni készült s egy sűrűség mellett telepedett le. Pemberton a sűrű mögött állt s éppen megindult, hogy ő is társai közé üljön és egyék. Ám ebben a szempillantásban egy hatalmas királytigris ugrott ki a sűrűségből, egyenest a kapitányra, a kinek már nem volt ideje a menekvésre. A tigris elkapta a szerencsétlen tisztet, a ki még érezte a ragadozó vadállat ráneheződő súlyát s azután csakhamar ájulásba esett. A mikor utóbb kínos és gyöttrő fájdalmaiból magához tért, borzasztó helyzetben látta magát. A tigris habzó szájában, fogai közt tartva, hurezolta magával az erdőn keresztül, hihetőleg tanyája irányában. Ez a rettenetes veszedelem kínos percekhez hozott a tisztre, de egyben öntudatra is ébresztette. És belátta, hogy menthetetlenül borzalmas halál lesz a vége, ha csak nem sikerül magát, még mielőtt a vad tanyájára érne, torkából és fogai közül kiszabadítani. Egyik karja szabad volt s ez véletlenül sértetlenül maradván, mozgatni is tudta. Felhasználta tehát az alkalmat s övéhez nyult, hogy töltött pisztolyát kézbe vegye, a mi sikerülvén, ezélni igyekezett, a pisztolyt az állat szíve tájának irányozván. Ám egy váratlan és előre nem látott mozdulatot tett az állat s a pisztoly kihullott a kapitány kezéből, a lövés pedig, irányt

tévesztve — a földbe furódott. A tigris a durranásra egy rettenetes morgással felelt és áldozatával annál gyorsabban rohant tovább. A veszélytől űzve, a kapitány másik pisztolya után nyult. És kézbe véve, felhúzta, azután czélt nyugodtan és jobban, mint előbb. A lövés eldurant. És ebben a pillanatban a vérszomjas fenevad irtózatot ordítást hallatott, majd egy szökéssel magasan előre ugrott és kieresztve szájából a sebesült kapitányt, holtan bukott vissza a földre. A tiszt ismét elvesztette eszméletét. Később vadásztársai közt ébredt öntudatra, a kik a vad nyomát és a vért követve, keresésére indultak s őt vérbenfagyva — a szintén vérben fekvő tigris mellett találták meg. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a tiszt második lövése a tigris szívét furta át és az állatot nyomban megölte. A tiszt pedig most kórházban fekszik. Sebei ugyan súlyosak, de valószínűleg mielőbb teljesen gyógyultan hagyhatja el a kórógyat, a hova rémesen összemarczangolva s irtózatot fájdalmak és kínok között jutott.

Hivatalos közlemények.

421. szám.
I. B. 1.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(Az altiszti személyzet és családtagjainak ingyenes orvosi kezelése tárgyában.)

A különböző igazgatási hivataloknál eddig követett eltérő gyakorlat egyöntetűvé tétele czéljából értesitem, hogy a rendszeresített állásokra kinevezett erdőszeti kincstári főorvosok és orvosok a megbetegedett vagy megsérült erdőszeti altiszteket s ezeknek családtagjait is (a szülői ellátás alatt álló fiúgyermeket 12, a leánygyermeket pedig 14 éves korig) kötelesek ingyen gyógykezeltetni; az e réven felmerülő szabályszerű útiköltségeik azonban a kincstárnak felszámíthatók és nekik a rendes előírt eljárás szerint kiutalványozhatók.

Budapest, 1913. évi május hó 28-án.

A miniszter helyett:

Bartóky,
államtitkár.

8463. szám.
I. B. 1.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(A hivatalos működésükben betegség által gátolt tisztviselőknek és altiszteknél a szolgálatból való távolmaradása tárgyában.)

Felmerült esetekből folyólag értesitem, hogy ha valamelyik tisztviselő vagy altiszt annyira megbetegszik, hogy orvosilag igazoltan rövidebb vagy hosszabb ideig szolgálatot egyáltalán nem teljesíthet, az ezen körülmény tudomásul vételét kérő beadványt az igazgatási hivatal a szolgálati szabályok 70. §-a alapján s a 247. §-ban foglaltak figyelembevételével minden esetben, tehát tekintet nélkül arra, hogy az illető állomáshelyén,

vagy esetleg attól távol valamely kórházban, szanatóriumban stb. gyógyíttatja-e magát — saját hatáskörében hivatott elintézni.

Az ilyen ügyek elbírálásához az igazgatási hivatal okmányszerűen kiállított orvosi bizonyítványt kívánhat be, s az érdekelt ennek megfelelni köteles.

Az igazgatási hivatal feladatát képezi annak elbírálása is, hogy a szolgálatképtelenség igazolásához bizonyos esetekben elégséges-e a magánorvos bizonyítványa, avagy akár a bejelentés után azonnal, akár későbbben szükséges-e a szolgálatképtelenségnek kincstári vagy tisztviselő részéről leendő megvizsgálása?

A mennyiben azonban a szolgálatképtelenség fél évet meghalad, ide az esetről mindig részletes jelentés teendő.

Végül megjegyzem, hogy az igazgatási hivatal saját hatáskörében hivatott tudomásul venni azt a körülményt is, ha a tisztviselő vagy altiszt, valamelyik nála lakó családtagjának ragályos betegsége miatt a hivatalos helyiségek látogatásától orvosilag eltiltatik.

Budapest, 1913. évi június hó 6-án.

A miniszter helyett:

Bartóky,
államtitkár.

6866. szám.
I. B. 1.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(Az altiszti létszám újabb megállapítása tárgyában.)

A törvényhozástól nyert felhatalmazás alapján az erdőigazgatási hivatalok altiszti állományát az idecsatolt kimutatásban részletezett létszámban állapítom meg.

E kimutatás szerint:

a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság létszáma	5
a kolozsvári	1
a máramaroszigeti	2
a lippai	4
a lipitújvári	3
a nagybányai	1
az ungvári	5
a gödöllői	1
az orsovai	5
a tótsóvári	2
a szászsebesi	1
a zsarnóczai	1

főerdőori, illetve erdőori állással szaporodik és a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság köteleességévé teszem, hogy egy segéderdőort pályázat kiírása nélkül (tehát hivatalból) erdőorré s egy erdőort hivatalból főerdőorré nevezzen ki.

A jelen létszámmegállapítás további természetes folyamánnyaképpen az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületében 11 erdőori (II. oszt. altiszti) állás a helyesebb arány kedvéért főerdőori (I. oszt. altiszti) állássá alakul át, illetve a főerdőori állások száma az erdőori állások rovására ennyivel szaporodik.

Az új állásokban alkalmazandó egyének közül

a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság létszámában	3
a kolozsvári	1
a máramarosszigeti	2
a lippai főerdőhivatal	2
a lipitújvári	2
a nagybányai	1
az ungvári	3
az orsovai erdőhivatal	3
a tótsóvári	1
a szászsebesi	1
a zsarnóczai	1

altiszt az eddigi famestereken kívül műszaki segéd-
szolgálatra vagyis az építkezési és erdőrendezési ügy-
körben előforduló s magasabb előképzettséget nem ki-
vívó munkáknak kellő vezetés és felügyelet mellett
való végzésére lesz beosztandó. Megjegyzem e helyütt,
hogy ezek az állások mindig a most megjelölt munka-
kör részére tartandók fenn s ennél fogva ettől a munka-
körtől előzetes engedélyem nélkül nem vonhatók el.

Az ezen munkakör ellátására rendelt állomások betöl-
tésénél követendő eljárás szabályzatát legközelebről ki-
adom, addig is ezen állások betöltése függőben tartandó.

A besztercebányai, lippai, lipitújvári, gödöllői, or-
sovai és tótsóvári igazgatási hivatalok ezen rendeletem
vételétől számítandó egy hónap alatt indokolt javaslat-
ot tartoznak tenni arra vonatkozólag, hogy a műszaki
segédszolgálatra rendszeresített állásokon kívül még
ezennel engedélyezett állásokon kinevezendő főerdőőr-
ket és erdőőröket védkerületi, raktári vagy erdőgond-
noksági irodai szolgálatnál tervezik-e alkalmazni.

Budapest, 1913. évi június hó 4-én.

A miniszter rendeletéből:

Téglás,

miniszteri tanácsos.

6866. számhoz.

I. B. — 1/1913.

A magyarországi kincstári erdőknél alkalmazott altisztek, erdő-
legények és segéderdőőrök létszáma.

Igazgatási hivatal	I. osztályú altiszt			Erdőőr II. o altiszt	Erdőlegény	Segéderdőőr	Összes létszám
	Famester	Főerdőőr	Összesen				
Besztercebánya	2	53	55	52	16	6	129
Kolozsvár	3	49	52	50	14	35	151
Lugos	1	44	45	42	8	1	96
Máramarossziget	4	48	52	50	14	2	118
Lippa	1	53	54	51	12	14	131
Lipitújvár	2	34	36	35	10	7	88
Nagybánya	1	20	21	21	5	2	49
Ungvár	1	26	27	25	8	15	75
Apatin	1	17	18	16	4	1	39
Bustyaháza	3	36	39	37	7	1	84
Gödöllő	—	20	20	18	8	9	55
Orsova	—	27	27	26	7	7	67
Tótsóvár	2	36	38	37	10	14	99
Szászsebes	3	37	40	39	10	10	99
Zsarnócza	2	26	28	27	7	2	64
Összesen	26	526	552	526	140	126	1344

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszá-
mukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni
sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Csanády Attila m. kir.
főerdőmérnököt mostani állomáshelyén való meghagyása mellett
megbízta a szamosvölgyi alsó m. kir. járási erdőgondnokság
vezetésével, továbbá Prunyi Albert m. kir. segéderdőmérnököt
áthelyezte Hidalmásról Kolozsvárra s megbízta a szamosvölgyi
felső m. kir. erdőgondnokság vezetésével, és Déry Károly m.
kir. segéderdőmérnököt áthelyezte Vácra Hidalmásra erdő-
gondnoknak.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Dudutz Károly m. kir.
főerdőmérnököt mostani állomáshelyén való meghagyása mel-
lett megbízta a Zalatnán székelő ompolyvölgyi m. kir. járási
erdőgondnokság vezetésével; továbbá áthelyezte Wildmann Kál-
mán m. kir. erdőmérnököt Sárkányból Abrudbányára erdőgond-
noknak, Kocziha János m. kir. segéderdőmérnököt Fehértemp-
lomból Zernestre erdőgondnoknak és Wény János m. kir. segéd-
erdőmérnököt Zernestről Fogarasra az állami erdőhivatal köz-
ponti szolgálatához.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter megbízta Kuka József
m. kir. erdőmérnököt a zebra völgyi erdőgondnokság vezetésével,
Riedl Gyula m. kir. segéderdőmérnököt pedig a dornavölgyi
erdőgondnokság vezetésével; továbbá áthelyezte Pokorny István
m. kir. segéderdőmérnököt Ökörmezőről Naszódra erdőgondnok-
nak, Török Miklós m. kir. segéderdőmérnököt Rimaszombatból
Borgóprundra a borgói alsó erdőgondnoksághoz erdőgondnok-
nak, Török János m. kir. segéderdőmérnököt Turóczzsentmár-
tonból Máramarosszigetre a m. kir. állami erdőhivatalhoz köz-
ponti szolgálatra, Kálmán Béla m. kir. erdőmérnökgyakornokot
Máramarosszigetről Rimaszombatba a m. kir. járási erdőgond-
noksághoz és végül Schulez Károly m. kir. erdőmérnökgyakor-
nokot Máramarosszigetről Ökörmezőre a m. kir. járási erdő-
gondnoksághoz.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Bertsik An-
dor m. kir. segéderdőmérnököt Szepesófaluból Ilosvára s meg-
bízta az ott most felállított ilosvölgyi m. kir. járási erdőgond-
nokság vezetésével, továbbá áthelyezte Kellényi Armand m. kir.
segéderdőmérnököt Balassagyarmatról Szepesófaluba erdőgond-
noknak, végül áthelyezte Gaál Imre m. kir. segéderdőmérnököt
Beregszászról Nagyszőlőse s megbízta az ott székelő m. kir.
járási erdőgondnokság ügyeinek ideiglenes ellátásával.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Nagy Mihály m. kir.
segéderdőmérnököt Nagyváradról Szeniczre, Wehofer Mihály m.
kir. segéderdőmérnököt pedig Brassóból Medgyesre helyezte át
erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Berecz Já-
nos m. kir. segéderdőmérnököt Eperjesről Vargyasra erdőgond-
noknak, továbbá Német Pál m. kir. segéderdőmérnököt Désről
Eperjesre erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Gösswein
Lajos és Berzenkovics Antal kir. segéderdőmérnököket Zágráb-
ból Šusakra, az ottani kir. erdőhivatalhoz, Ciganovic Vladimír
kir. erdőmérnökgyakornokot pedig Vinkovczeről Zágrábra a
kir. erdőigazgatósághoz.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Bruder Gyula
díjtalan m. kir. erdőmérnökgyakornokot Eperjesről Zsolnára és
beosztotta a zsolnai alsó m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Lotterhof Márton ura-
dalmi segéderdőmérnököt kinevezte az állami erdőtiszték össze-
sített közös rangsorozati létszámába, az állami kezelésbe vett

közsegi erdők szolgálati ágazatához m. kir. segéderdőmérnökke s megbízta a Sárkányban székelő m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Burányi Istvánt a znióváraljai m. kir. közalapítványi erdőgondnoksághoz Turóczandrásfalvára m. kir. közalapítványi erdőorré nevezte ki.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lacczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölszeleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Olvasóinkhoz. Lapunk 12-ik számában ugyanezen a helyen jelezve volt, hogy a lap szerkesztője súlyosan megbetegedett s e miatt a lap szerkesztését nem láthatja el.

E hiradás kapcsán értesítem lapunk t. olvasóit, hogy betegségből felépülve, a lap szerkesztését ismét átvettem.

Balogh Ernő.

B. D. Erdőőri szakvizsga nélkül is beléphet mint segéderdőőr állami szolgálatba. Előny, ha valaki a magyar nyelven kívül más nyelven is beszél, de ez nem feltétlenül szükséges. Kérvényét ahhoz az erdészeti hivatalhoz nyújtsa be, a mely hivatal az ön által elnyerni óhajtott állásra pályázatot hirdet. Mi önt nem nevezhetjük ki, mert a szerkesztőségnek a kinevezésekbe semmiféle befolyása sincs.

V. V. 1. Pisztrángért forduljon az uradalom a földművelésügyi miniszter úrhoz. 2. Azt el se tudjuk képzelní, hogy önnék a miniszteriumból valaki erdőőri állást ígért volna. De ha ígért is, kérvényét ne a miniszteriumhoz nyújtsa be, mert az erdőőri állásokért benyújtott kérvényeket a miniszterium azzal az értesítéssel küldi mindig vissza az illetőnek, hogy ahhoz az erdészeti hivatalhoz nyújtsa be a kérvényét, a hol pályázat van kiírva s a hol szolgálatot óhajt teljesíteni. Ha azonban ön daczára az általunk nyújtott felvilágosításnak, a miniszteriumhoz kívánja a kérvényét benyújtani, úgy teljesen mindegy, hogy azt a miniszter úr nevére, vagy csak egyszerűen a miniszteriumra címezi. 3. A 10 fillért a lap javára bevételztük.

M. Gy. Kaptárakat Gödöllőről az ottani Országos Méhészeti Egyesület útján szerezhet be.

P. R. Az erdőőri szakiskolába való felvétel iránti kérvények benyújtásának határideje július hó 3-ával lejárt. A pályázati hirdetemny lapunk június 1-sőj számában benne volt, tehát lett volna alkalma idejében folyamodni. Most már kérvényét nem veszik figyelembe.

Z. I. Kérdésére levélben válaszoltunk, a 35 fillért pedig a lap javára bevételztük.

K. F. Előfizetése június hó végével járt le. Az 50 fillért a lap javára bevételztük.

T. I. Leírásából következtetve a lónak tényleg «vízpókja» van, a mi keletkezhetik túlságos megerőltetéstől, rossz vasalástól és erömvi behatástól, de lehet izületi gyulladás folyamánya is. Készíttesse el a következő kenőcsöt: *Hydrarg bijod, rubri grmta 5-0, Lanolini grmta 100-0*. Ezzel a kenőccsel kenje be a daganatot naponta kétszer, reggel és este. Bekenés előtt a daganat körül a szőrt nyírja le s a daganatot jól mossa meg. Bekenés után tegyen a daganatra hidegvizes borogatást s a lábát pólyálja be. A kenőccsel óvatosan bánjon, mert erős mérég; épen ezért a kenőcsöt hűvös és olyan biztos helyre tegye, a hol mások hozzá nem férhetnek. Ha a bekenés után a ló nagy fájdalmakat kap, vagy a kenőcs a bekenet helyet felmarta, úgy a kenést azonnal távolítsa el. Megfelelő kezelés mellett a baj elmúlhat, vagy legalább is megakadályozható a daganat továbbterjedése, de fejlődhetik belőle állandó és nem gyógyítható sántaság is. Legjobb lenne, ha állatorvosnak megmutatná, mert látatlanban nehéz útmutatást adni

A hiányzó lappéldányokat csak úgy tudjuk önnék elküldeni, ha azok számát velünk közli.

B. B. A selmezbányai erdészeti főiskolára csak érettségi bizonyítvánnyal lehet beiratkozni. Önképzéshez szükséges könyveket csak úgy tudánk ajánlani, ha eddigi előképzetségét ismernök, s azt is, hogy milyen irányban óhajtsa magát képezni.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Intelligens, 30 éves, nőtlen, szakvizsgázott, műszakilag képzett, jelenleg is állásban levő erdőőr, keres irodai vagy hasonló alkalmazást városban lakással az ország északkeleti vidékén. Cím a szerkesztőségben. (44.)

Intelligens, szakvizsgázott, nős, kisesaládú 45 éves, róm. kath., magyarul, németül és tótul beszélő egyén, kinek neje kitünő házvezetőnő és szakácsné igen jó bizonyítványokkal rendelkezik, a fő- és apróvad tenyésztesében, cserkészetben, vadászatok vezetésében és különösen fakihasznlásban jártas azonnali belépésre megfelelő állást keres. Kastélygondnoki vagy parkvadászi állást, hol felesége mint kulcsárnő vagy házvezetőnő nyerne alkalmazást, szintén elfogad.

Czime megtudható a szerkesztőségben. (47.)

Azonnali belépésre állást keres 32 éves, róm. kath. szakvizsgázott, jó bizonyítványokkal rendelkező, nős erdőőr, a kinek az erdőőri szolgálatban és a vadászat terén nagy gyakorlata van. Beszél magyarul, németül és tótul. Czime megtudható a szerkesztőségben. (48.)

Szakvizsgázott, 32 éves, nőtlen, róm. kath. erdőőr állását változtatni óhajtsa. Új állását csak három hónap múlva foglalhatja el. Czime a szerkesztőségben. (49.)

HIRDETÉSEK

Pályázati hirdetemny. (477/1913. sz.) A znióváraljai kir. közalap. erdőgondnokságnál megüresedett «Huorki» kir. közalap. erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Ezen állással 600 kor. évi fizetés, évi 100 kor. személyi pótlék, évi 100 kor. ruhaátalány, két kat. hold földilletmény, évi 18 ürm^s I-ső oszt. dorong vegyes kemény tűzifa, természetbeni lakás és szabályszerű legeltetési illetmény van összekötvé.

Az ezen állásra pályázók életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségi és családi állapotukat közsegi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük mikénti lerovását megfelelő hiteles bizonyítvánnyal, a kir. közalap szolgálatába ujonnan belépni kívánók és az államerdeszet szolgálatában nem állók még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, ezen felül a pályázók még az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkivánt szak-képzettségüket is tartoznak igazolni.

Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények, a nagym. vall. és közokt. m. kir. miniszteriumhoz címelve, a znióváraljai m. kir. közalapítványi erdőgondnoksághoz f. évi augusztus hó 10-ig nyujtandók be.

Znióváralja, (Turóc m.) 1913. évi július hó 4 én.

2. II.) **M. kir. közalap. erdőgondnokság.**

Pályázati hirdetés. A németlipesei erdei közbirtokosságnál 600 kor. törzsfüzetés, természetbeni lakás és egyéb illetmények élvezetével egybekötött erdő-őri állásra pályázatot hirdetek.

A pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban megkivánt szakképzettségüket az erre vonatkozó bizonyítvánnyal, továbbá erős testalkatukat, jó halló- és látóképességüket vármegyei esetleg járási orvos által kiállított bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, magyar és tót nyelvismereteiket szintén megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az így felszerelt és sajátkezűleg irt kérvények alulírott nál f. évi augusztus hó 20-ig nyújtandók be.

Németlipese, (Liptó m.), 1913. évi július hó 5-én.

(3.) *Csányi Dániel* közb. elnök.

Feladési hirdetés. 325/1913. sz. A zsilmacsesdparozsényi nemesi közbirtokosság a Kimpuljnyág község határában fekvő erdejének a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter Úr 1911. évi 33725. számú magas rendeletével jóváhagyott rendszeres üzemterve szerint az «A» üzemosztály első félforduló szaki területéről a 4730/1912. K. E. B. véghatározat alapján egyszerre kihasználható és mintegy 110 k. hold területen törzsenkénti felvétel alapján kéreg nélkül s a termelési és szállítási adók levonásával:

23380 köbm.-re becsült luczfenyőhaszonfa állományt folyó 1913 év augusztus hó 21-én délelőtt 10 órakor Zsilmacsesdparozsény községben a felekezeti iskola helyiségében tartandó szó- és írásbeli árverésen el fogja adni.

Kikiáltási ár 135,000 kor. Bánatpénz 13,500 kor.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a közbirtokosság előljáróságánál, a petrozsényi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a dévai m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Zsilmacsesdparozsény, 1913. évi július hó 9-én.

(4.) *A közbirtokosság Előljárósága.*

Pályázat erdőőri állásra. A bezdini gör. kel. szerb zárdai erdőbirtoknál erdőőri állás van üresedésben.

Javadalmazás: évi 720 (hét százharminc) kor. fizetés, szabad lakás és tüzelés, konyhakert, 2 drb tehén és 2 drb kocza tartása.

Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

Pályázók a magyar állampolgárságot, a feddhetlen életet, a 24 éves kor betöltését, ép szellemi és testi erejüket, az erdőőri szakvizsga letételét és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket augusztus hó 15-ig Dosen Izsák apát és zárdafőnök úr címére Bezdin-zárda u. p. Németszentpéter, Temes m. nyújtják be.

Szláv nyelvet beszélő előnyben részesül.

Versecz. 1913 július 20-án.

(7.)

Egy drb idei, jól kifejtett fiatal uhu eladó. Szíves ajánlatokat kér F. A. Koronahegyfürdő, Szepes m. (8.)

Uhu keresek megvételre. Árajánlatok. Cím: Illés Kálmán urad. vadász. Alsószeleste. (Vas m.) (8.)

Termelt fenyőhaszonfa eladás. 4834/1913. sz. A szomolnokai m. kir. erdőgondnokság kerületében a mult évi széldöntésekből termelt, a szomolnokhutai vasúti állomás mellett fekvő rakodókra kiszállított és ott készletezett mintegy 6000 tömörköbméter 12—25 cm. középátmérőjű fenyőhaszonfa zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Kikiáltási ár tömörköbméterenkint 9 kor. 30 fill. azaz kilencz korona 30 fillér.

Bánatpénz: 5600 (Ötezerhatszáz) korona.

Az ajánlatok legkésőbb 1913. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig nyújtandók be Szomolnokhután a m. kir. erdőgondnokságnál, a hol azok augusztus hó 5-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

A versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlap és boríték az alulírott erdőhivatalnál és a szomolnokai erdőgondnokságnál Szomolnokhután egyaránt megtekinthetők, illetőleg beszerezhetők.

Tótsóvár, 1913. évi július hóban.

(9.) *M. kir. erdőhivatal.*

Kizárólag saját pergetésű hazai fenyőmagvak!

Kitünő minőségű, túlevelű és lomblevelű **Faiskolaterület 100 hold.**

Erdészeti magvak, Facsemeték,

Gyümölcsmagvak, Tölgyem, kocsányos és kocsánytalan, Gazdasági és fűmagvak, Fűmagkeverékek, orfák, Díszfenyők, Díszbokrok, Gyümölcsfákés vadonczok, Rózsák legnemesebb fajokban, Remis-csemeték, Helianthus salsifis és Csicsóka vadetetésre.

FARAGO BÉLA
CS. ÉS KIR. UDV. SZALLITÓ
ZALAEGERSZEG

(I.HI.3.)

Arjegyzékkel és árajánlattal kívánatra szívesen szolgálok.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.

Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.,** a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek

120 korona ártól felfelé.

A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.

Saját szerkezet — saját minták!